

KANCELÁRIA ÚSTREDNÉHO RIADITEĽA ŠVPS SR INFORMUJE

MVDr. Ján Pliešovský, CSc. v sprievode doc. MVDr. Branislava Peška, CSc. odovzdáva pamätnú medailu prof. MVDr. Pavlovi Dubinskému, DrSc. pri príležitosti životného jubilea

Orálna vakcinácia líšok proti besnote

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky oznamuje, že v dňoch od 23. marca do 30. apríla 2009 bude prebiehať osemnásť kampaň orálnej vakcinácie líšok proti besnote leteckou pokládkou na celom území Slovenskej republiky spolufinancovaná Európskou úniou.

Na orálnu vakcináciu líšok proti besnote bude použitá vakcinačná návnada LYSVUL-PEN por. a.u.v., ktorá obsahuje modifikovaný oslabený vakcinačný kmeň besnoty SAD Bern v celkovom počte 856 900 vakcinačných návnad. S leteckou aplikáciou vakcinačných návnad sa začne na západe územia SR a bude postupovať smerom na východ južne od hrebeňa Nízkych Tatier. Z východu štátneho územia sa bude s pokládkou vakcinačných návnad pokračovať západným smerom severne od hrebeňa Nízkych Tatier.

Časový harmonogram orálnej vakcinácie líšok proti besnote – jarná kampaň 2009:

1. z letiska Nitra – začiatok pokladania od 23. marca 2009,
2. z letiska Lučenec – začiatok pokladania od 30. marca 2009,
3. z letiska Poprad – začiatok pokladania od 6. apríla 2009,
4. z letiska Dubnica nad Váhom – začiatok pokladania od 20. apríla 2009.

Úradná kontrola potravín vykonaná orgánmi ŠVPS SR za obdobie od 1.3. do 6.4. 2009

V sledovanom období (úradné kontroly v rámci predveľkonočného obdobia) vykonali inšpektori orgánov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky celkovo 4 607 úradných kontrol.

V obchodnej sieti bolo vykonaných 3 547 úradných kontrol, pričom nedostatky boli zistené v 812 prípadoch, čo predstavuje 22,89 %.

Z celkového počtu prekontrolovaných objektov 3 300 boli nedostatky zistené v 947 prevádzkarniach, čo predstavuje 28,6 %.

Úradné kontroly boli vykonané s vyššie uvedeným zameraním v rámci celého potravinového reťazca, od primárnych producentov až po maloobchodné predajne, resp. výrobcov predávajúcich hlavne vo svojej predajni.

Úradné kontroly potravín boli hlavne zamerané na kontrolu kvality a zdravotnej neškodnosti cukrovín, ovocia a zeleniny, liehovín, mäsových výrobkov, mliečnych výrobkov, medu, vajec ako aj ostatných potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu umiestnených na trhu.

Na výrobky, ktoré nespĺňali požiadavky stanovené platnou legislatívou v rámci spoločenstva, zákonom o potravinách a Potravinovým kódexom SR bolo vydané **opatrenie o zákaze umiestnenia na trh**. Vydané boli aj príkazy na **stiahnutie potravinárskych výrobkov z trhu**.

Pretrvávajúcim nedostatkom bol predaj tovaru **po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti (230 prípadov)**. Predaj tovaru po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti bol zistený hlavne v maloobchodnej sieti stredných predajní, potom nasledovali siete hypermarketov, ako aj malé maloobchodné predajne.

Ďalej boli zistené **nedostatky v hygieny predaja, skladovania, v rámci osobnej hygieny, dodržiavanie a evidencie teplotných režimov, nevyhovujúce označenie, ako aj umiestňovanie na trh poškodeného, znehodnoteného, resp. vzbudzujúceho odporu (výskyt hniloby a plesní u predávaného ovocia a zeleniny)**.

Za porušenie hygienických predpisov (osobná hygiena) boli uložené blokové pokuty u výrobcov a baliarní, vo veľkoobchodných skladoch, v hypermarketoch, ale hlavne v stredných predajniach. Celkove bolo uložených **197 blokových pokút v hodnote 3 089 EUR**.

V rámci správneho konania nadobudlo právoplatnosť celkovo **124 rozhodnutí**.

V 21 prípadoch boli uložené opatrenia na odstránenie nedostatkov.

V sledovanom období nadobudlo právoplatnosť 103 rozhodnutí o uložení finančného postihu za porušenie platnej legislatívy. Hodnota uložených pokút je 29 478 €.

Vo všetkých organizáciách, ktoré vyrábajú

alebo predávajú potraviny, bolo celkovo odobratých **2 508 vzoriek**.

Z celkového počtu odobratých vzoriek v tomto období boli ukončené analýzy v **1028 prípadoch**. Z tohto počtu nevyhovovalo platným právnym predpisom **25 vzoriek**, čo predstavuje porušenosť **2,43 %**.

V sledovanom období nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy **25 vzoriek** v komo-

Tab. 1 *Vyhodnotenie analyzovaných vzoriek v skúšobných laboratóriách za sledované obdobie od 1.3. do 6.4.2009*

Celkový počet vyhodnotených vzoriek v SL	1 028
Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	25
Komodita	
Mäso, mäsové výrobky	11
Mlieko, mliečne výrobky	4
Škrupinové plody	2
Čokoláda, cukrovinky	2
Nealkoholické nápoje	2
Lieh, liehoviny	1
Cestoviny	1
Zemiaky	1
Med	1

ditnom zložení, Tab. 1.

Slovenská požiadavka na zasadnutí rady EÚ pre poľnohospodárstvo a rybne hospodárstvo

Neustále sa prehĺbujúca kritická situácia na trhu s mliekom

Kritická situácia v sektore mlieka Európskej únie pretrváva a postupne sa zhoršuje. Zastávame názor, že uplatňovanie súčasných trhových opatrení a nástrojov spoločnej organizácie trhu s mliekom nie je postačujúce pre zabezpečenie rovnováhy na trhu.

Súčasná kríza v sektore mlieka má v jednotlivých členských štátoch Európskej únie rôzne formy a rozsah. Spoločným menovateľom je výrazný pokles nákupných cien, pričom medzi jednotlivými štátmi sú veľké rozdiely v úrovni nákupných cien, výrobných nákladov, ale aj v úrovni podpory.

Na Slovensku sa od minulého roka znížili nákupné ceny surového kravského mlieka pod 60 % výrobných nákladov. Dochádza k likvidácii stád hovädzieho dobytku, výrazne klesla inseminácia kráv a zvýšil sa predaj chovných jalovic na masové účely. Je ohrozený sektor prvovýroby mlieka a s tým súvisiaca zamestnanosť obyvateľov na vidieku, čo ešte viac prehĺbuje súčasnú hospodársku situáciu v zamestnanosti vidieckeho obyvateľstva.

Uvedomujeme si skutočnosť, že súčasná neštandardná situácia v sektore mlieka sa nedá vyriešiť štandardnými nástrojmi európskej agrárnej politiky a v záujme zachovať tento sektor je treba vyvinúť nové nástroje.

Obraciam sa na Európsku komisiu s požiadavkou o citlivé prehodnotenie súčasného stavu a o prípravu opatrení, ktoré by prispeli k zabezpečeniu rovnováhy na trhu s mliekom nielen v Európskej únii ako celku, ale aj v jej jednotlivých členských štátoch.

Komisia síce prijala opatrenia na riešenie situácie v sektore, ale nakoľko nie sú veľmi účinné a hlavne uplatniteľné vo všetkých členských štátoch, obraciam sa na Komisiu s ďalšou výzvou na zváženie a prehodnotenie nasledovných návrhov opatrení:

Minimálna garantovaná nákupná cena mlieka v EÚ

Minimálna garantovaná nákupná cena mlieka v EÚ by tvorila „záchrannú sieť pre prvovýrobcov mlieka“. Fungovala by na podobnom princípe ako referenčná/intervenčná cena a bola by stanovená na základe priemerných výrobných nákladov na výrobu surového kravskeho mlieka.

Navrhujeme minimálnu garantovanú cenu na úrovni 40 centov za liter.

V prípade zavedenia tejto minimálnej garantovej ceny je potrebné súčasne prijať trhové opatrenia pre zachovanie konkurencieschopnosti mliekarenského priemyslu na svetovom trhu, ako napr. trvalé vývozné náhrady a eliminácia lacných dovozov z tretích krajín. Zároveň je žiaduce oživiť regulačné nástroje v podobe podpory na zapracovanie sušeného mlieka do krmovín a aktivizáciu pomoci na zapracovanie sušeného mlieka a masla do potravinárskych výrobkov (cestovín, zmrzlín, pečiva).

Kompenzačné platby pre prvovýrobcov mlieka

Kompenzačné platby pre prvovýrobcov mlieka by bolo opatrenie na prekonanie celoeurópskej krízy v sektore mlieka a bolo by určené na kompenzáciu strát z dôvodu poklesu nákupných cien mlieka pod úroveň ich výrobných nákladov.

Výška kompenzačných platieb by bola pre jednotlivé členské štáty stanovená ako rozdiel priemerných výrobných nákladov a priemerných nákupných cien mlieka. Kompenzačné platby by sa aplikovali pokiaľ by sa v EÚ nedosiahla rovnováha na trhu. Po dosiahnutí rovnováhy na trhu by boli nákupcovia mlieka v jednotlivých krajinách povinní rešpektovať minimálnu garantovanú nákupnú cenu mlieka a reálne nákupné ceny by nesmeli klesnúť pod túto úroveň.

Zlepšenie obchodných vzťahov

Pre zlepšenie obchodných vzťahov medzi účastníkmi na trhu s mliekom navrhujeme, aby sa zaviedol jednotný európsky systém na sledovanie rozdelenia marže v reťazci: prvovýroba – spracovateľský priemysel – obchod. Navrhujeme zaviesť povinnosť pre obchodné reťazce predkladať štatistiku o nákladoch a ziskoch z predaja potravinárskych výrobkov.

Zároveň navrhujeme:

- predložiť v čo najkratšom čase správu o dopade zvýšenia kvót o 2 % od 1. apríla 2008 pre kvóťový rok 2008/2009 spolu s návrhmi ďalšieho postupu,

- zvýšiť intervenčné ceny, cielene zvýšiť exportné dotácie a znížiť administratívnu náročnosť opatrení trhu, najmä vo vzťahu ku skráteniu obdobia na vyplácanie finančných prostriedkov,
- zvýšiť stavy kráv bez trhovej produkcie mlieka preradením zo stavov kráv s trhovou produkciou mlieka a ich následným využívaním v reprodukcií s mäsovými býkmi,
- vypracovať komplexnú analýzu situácie na trhu s mliekom spolu s vyhodnotením obchodných praktík, najmä vo vzťahu k podrobeniam z cenového dumpingu v tretích krajinách s cieľom klásť väčší dôraz na dodržiavanie dohôd v rámci WTO.

Vyslovujeme vážnu obavu, že ak nebudú prijaté v krátkom období účinné opatrenia na riešenie tejto kritické situácie budeme sa musieť naďalej len prizerať na to, ako prvovýrobcovia likvidujú svoje chovy, čo má priamy dopad aj na zhoršenie už vniknutej hospodárskej krízy s negatívnym vplyvom na zamestnanosť a vidiecky obyvateľstvo.

Zverejňovanie SVC na internetovej stránke ŠVPS SR

Predseda redakčnej rady SVC, MVDr. Ján Pliešovský, CSC., rozhodol o vydávaní a zverejňovaní dohodnutých vybraných častí Slovenského veterinárneho časopisu na internetovej stránke Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Tieto vybrané časti SVC nájdete na adrese <http://www.svps.sk/sk/SVC/svc.asp> vo formáte .pdf

MVDr. Milan Matúš
ŠVPS SR, Bratislava

VETERINÁRI NASADZUJÚ TECHNOLOGIU NOVÉHO TISÍCROČIA

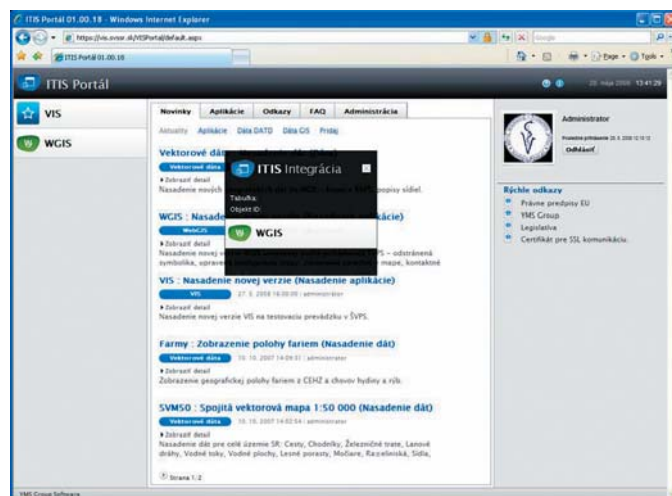
Predstavte si súkromného veterinárneho lekára plniaceho štátnu objednávku, ktorý celý deň cestuje po farmách a chovoch vo svojom regióne. Pred návštevou každej farmy vyberie laptop s mobilným pripojením na internet, pripomenie si aké činnosti plánuje vykonať dnes na tejto farme, prezrie si detailné záznamy zvierat, ktoré bude ošetrovať, overí si, či medzičasom farma nepriviezla nové zvieratá alebo sa nevyškylta náhaza. Po skončení práce aktualizuje záznamy o zvieratách, zaznamenaná vykonaná činnosť podľa číselníka a zaeviduje spotrebovaný medicínsky a iný materiál. Ak potrebuje pri ceste na ďalšiu farmu navigovať, zobrazí si cieľ svojej ďalšej návštevy na mape v GIS. Na konci dňa bude mať automaticky spočítané koľko peňazí minul na materiál aj na palivo do auta a tiež aj akou sumou v ten deň prispel do svojho finančného rozpočtu. Suma sa automaticky priloží do mesačnej elektronickej faktúry, ktorá sa na konci mesiaca, samozrejme automaticky zašle na schválenie a následné preplatenie príslušnému štátnemu orgánu.

ŠTÁTNÁ VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA

Aj takto môže vyzeráť bežný deň súkromného veterinárneho lekára plniaceho štátnu objednávku pre Štátnu veterinárnu a potravinovú správu Slovenskej republiky (ŠVPS SR). A ako sa zdá, je to iba začiatok. ŠVPS SR totiž zavádza moderné technológie, ktoré v ničom nezaostávajú za trendmi informačnej doby.

ŠVPS SR je v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti najvyšším štátnym orgánom veterinárneho a potravinového

dozoru na Slovensku. Zodpovednosťou veterinárnej porcie práce ŠVPS SR je mimo iného aj dozor nad zdravotným stavom fariem a chovov na Slovensku a tiež aj kontrola výkonov štátnych veterinárnych lekárov a poverených súkromných veterinárnych lekárov. ŠVPS SR sa tak stará nielen o zdravie zvierat, ale aj o to, aby produkty týchto fariem boli kvalitné a nemohli ohroziť konečných spotre-

Obr. 1 Vstup do ITIS portálu

bitel'ov. Okrem iného nájdú slovenskí spotrebiteľia na stránkach ŠVPS SR aj každý deň aktuálne informácie o nebezpečných potravinách z celej Európskej únie, či o nálezoch zvierat na slovenských farmách.

ROZTRÚSENÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ

Množstvo informácií, ktoré sa počas bežného pracovného dňa vygeneruje v ústredí ŠVPS SR, v jej krajských a regionálnych správach a na farmách po celom Slovensku je nepreberné. Bezmála 39 000 rôznych fariem s hospodárskymi zvieratami, resp. inými druhmi zvierat pod dozorom orgánov veterinárnej správy prijíma nové zvieratá, poskytuje im bežnú starostlivosť, rieši choroby a nákazy, presúva zvieratá. Štátni aj poverení súkromní veterinárni lekári cestujú, vyšetrojú, ošetrojú, očkujú a kontrolujú zvieratá na týchto farmách. Pritom využívajú dopravné prostriedky či zásoby medicínskeho materiálu. Orientovať sa v mori každodenných prepletených činností, udalostí a informácií je bez pomoci moderných technológií veľmi zložitá a mimoriadne náročná.

VETERINÁRNY INFORMAČNÝ SYSTÉM (VIS) AKO CENTRÁLNY DÁTOVÝ SKLAD

ŠVPS SR už pred časom rozpoznala potrebu centrálne a elektronicky evidovať všetky hospodárske zvieratá na farmách a chovoch na Slovensku. Takáto evidencia je už v prevádzke ako centrálna evidencia hospodárskych zvierat – CEHZ a prístup k nej majú tak zástupcovia ministerstva pôdohospodárstva, poverení zamestnanci ŠVPS SR a iné organizácie v zmysle svojich kompetencií, ako aj farmári a veterinárni lekári. Evidencia CEHZ je jednou zo zložiek centrálného

dátového skladu veterinárneho informačného systému. Dátový sklad VIS sa dá prirovnať k veľkej zdravotnej databáze so „zložkami“ všetkých fariem, ktoré obsahujú „zdravotné karty“ zvierat. Zložky obsahujú informácie o farmách a karty údaje o zdraví zvierat, o jeho pôvode či presunoch medzi farmami. Zamestnanci ŠVPS databázu využívajú ako prehľadový nástroj, farmári ho môžu využiť ako nástroj na čítanie informácií a veterinárni lekári z nej čerpajú informácie o farmách a chovoch v im zverených regiónoch. Prístup k údajom korešponduje s prístupovými pravidlami, a teda každý užívateľ pracuje len s tými informáciami, ktoré súvisia s jeho kompetenciami.

VIS 2 AKO NÁSTROJ EFEKTÍVNEHO RIADENIA

Akonáhle sa tieto informácie začali používať v elektronickej podobe a stali sa dostupnými v reálnom čase, prišla na rad potreba automatizovať aj pracovné činnosti. Požiadavky na systém sa znásobili a samotný centrálny zdroj údajov už nestačil. Bolo potrebné nastaviť naň systém, ktorý by umožňoval jednoduchšie každodenné plnenie úloh ŠVPS SR a efektívnejšie riadenie. Z pôvodného dátového skladu sa tak stal komplexný technický informačný systém – VIS 2, ktorý rôznym spôsobom slúži rôznym kategóriám užívateľov – lekárom, farmárom i riadiacim pracovníkom ŠVPS SR. Medzi moduly VIS 2 patrí okrem skladu údajov o farmách a zvieratách aj elektronická databáza veterinárnych činností, elektronická evidencia laboratórnych vyšetrení, štandardizované číselníky a prepojenie na európske informačné systémy TRACES a ADNS. VIS 2 je prístupný cez centrálny ITIS portál, ktorý umožňuje jednoduchú a intuitívnu orientáciu vo všetkých moduloch aj v mapovom systéme GIS.

VIS 2 AKO ELEKTRONICKÁ AMBULANCIA

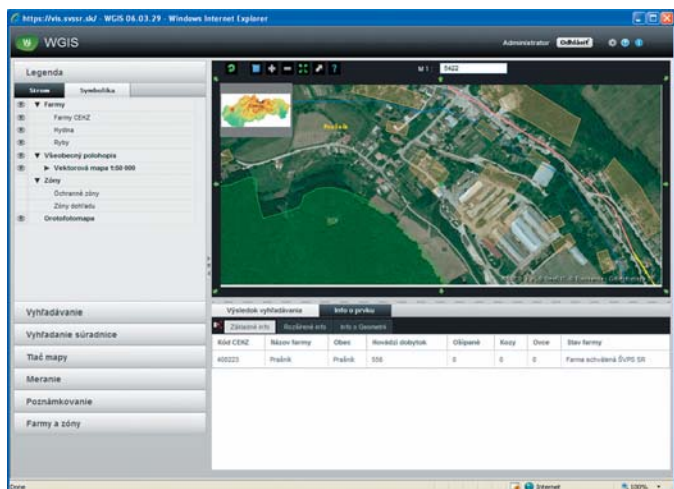
Poverení veterinárni lekári systém využívajú na spôsob *elektronickej ambulancie*. V nej pracujú tak s elektronickými zložkami fariem a zdravotnými kartami zverených zvierat, ako aj s údajmi o vlastných pracovných výkonoch. Systém im pomáha automaticky upravovať pracovné plány, automaticky nahadzovať výkony podľa číselníkov, riadiť vlastné zásoby medicínskeho materiálu, počítať výšky cestovného či generovať sumy do svojich mesačných faktúr. Jeden z modulov systému umožňuje lekárom dostať sa k výsledkom požadovaných laboratórnych vyšetrení hneď ako ich laboratórium zadá do systému. To všetko majú lekári k dispozícii všade tam, kde je pripojenie na internet – teda napríklad aj priamo na farme vo svojom počítači s mobilným pripojením na internet.

VIS 2 AKO ELEKTRONICKÁ KANCELÁRIA

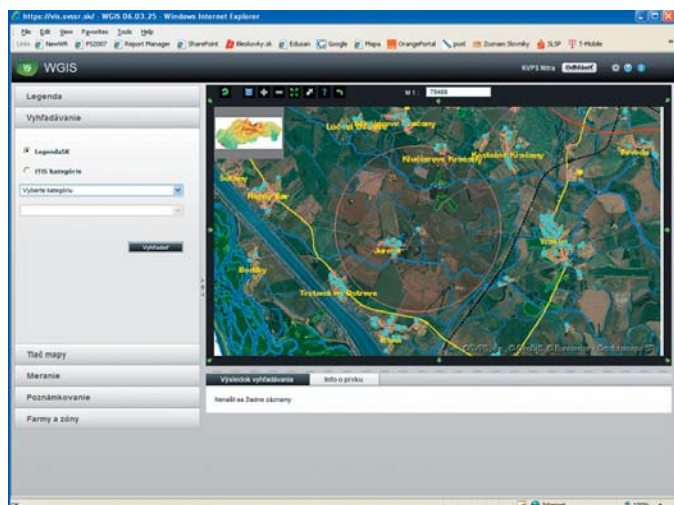
Pre farmárov systém predstavuje niečo ako *elektronickú databázu informácií*. V nej majú dostupné všetky informácie o svojich prevádzkach a o chovaných zvieratách, údaje o vzniknutých nálezoch aj kroky podniknuté na ich zvládnutie. Podobne ako veterinárni lekári, aj farmári tak majú možnosť priamo pracovať s informáciami viazanými na ich farmy a zvieratá.

VIS AKO CENTRÁLNY NÁSTROJ NA KONTROLU ZDRAVIA ZVIERAT

Riadiacim pracovníkom ŠVPS SR systém poskytuje nielen vždy aktuálne informácie o stave na farmách a v chovoch, ale hlavne nástroj na kontrolu zdravia zvierat a na rýchle rozhodovanie pri riešení nálezov. Pokiaľ na niektorej farme vypukne nákaza, po zaevidovaní do systému sa automaticky zobrazí na mape farebný kruh okolo danej farmy, pričom farmu systém zaradiť do karantény. Veterinárny dozor tak v reálnom čase sleduje vznik aj priebeh všetkých nálezov na evidovaných farmách. Takto je možné napríklad okamžite zistiť výskyt rovnakých chorôb na rôznych farmách a rozhodnúť o prípadnom spoločnom postupe pri ich riešení. Súčasťou snahy o včasné a efektívne riešenie nálezov je účasť ŠVPS SR na európskom ADNS systéme (Animal Disease Notification System, resp. Systém hlásenia nálezov zvierat). Systém automaticky

Obr. 2 Zobrazenie farmy v geografickom informačnom systéme WGIS

Obr. 3 Zobrazenie ochrannej zóny okolo farmy s nálezom v geografickom informačnom systéme WGIS

Ref. číslo	Krajina pôvodu	Krajina určenia	Komodita	Transport od	Obdobie	Príjemca
INTRA.PL.2008.0000012	PL	IT	0101	01.01.2008	KACPOL Export Import Andriusz Kozłowski	SECUM SOCIETA' PER AZIONI - INDUSTRIA LAVORAZIONE
INTRA.PL.2008.0000041	PL	IT	0101	01.01.2008	"Pol-Export" Edmunda Szymbalska	SARL DEL MOND ECHOUDES
INTRA.PL.2008.0000040	PL	IT	0101	01.01.2008	AGRAWIMP SP. Z O.O.	CERHAFER S.R.L.
INTRA.PL.2008.0000042	PL	HU	0101	01.01.2008	Pracovný úrad Hlavného veterinárneho úradu	HUNGARY MEAT LTD.
INTRA.PL.2008.0000044	PL	IT	0101	01.01.2008	POL-MAKO Sp. z o.o.	BOTTURA IMPORT S.R.L.
INTRA.PL.2008.0000047	PL	IT	0101	01.01.2008	POL-MAKO Sp. z o.o.	BOTTURA IMPORT S.R.L.
INTRA.PL.2008.0000049	PL	IT	0101	01.01.2008	Komex	S.A.S. IMPORT EXPORT DI SANMARCO ROBERTO S.A.S.
INTRA.PL.2008.0000012	PL	IT	0101	01.01.2008	COMFAR Sp. z o.o. Zwiłk Export	VANCELOTTA FERNANDO
INTRA.PL.2008.0000019	PL	HU	0101	01.01.2008	Netex Sp. z o.o.	PICK SZECZED DEB
INTRA.PL.2008.0000018	PL	HU	0101	01.01.2008	Dvaja Import, Przemysław Sp. z o.o.	Cabot International Ltd. (Kubota K)

Obr. 4 Zobrazenie zoznamu certifikátov stiahnutých zo systému TRACES

prijíma a spracováva hlásenia o nových nálezoch zo všetkých európskych krajín. Funguje to aj opačne, a teda pokiaľ na Slovensku vypukne nákaza, ktorá podlieha povinnému hláseniu, zodpovedný veterinárny inšpektor ŠVPS SR zadá údaje do systému, ktorý automaticky vygeneruje a zašle informácie formou e-mailu národným veterinárnym autoritám krajín, ktoré sú členmi ADNS systému.

PREVIAZANIE NA SYSTÉM TRACES

Ďalším prepojením ŠVPS SR na dianie v Európe je spojenie s celoeurópskym systémom TRACES (Trade Control and Expert System, resp. Systém na kontrolu obchodu). TRACES monitoruje presuny zvierat v rámci Európskej únie a dovozy a vývozy zvierat a živočíšnych produktov vo väzbe na tretie krajiny. Všetky presuny zvierat, resp. produktov sprevádza certifikát, ktorý slúži ako „povolenie“ na presun a eviduje všetky potrebné informácie pre kontrolujúcich veterinárnych lekárov. Certifikát obsahuje údaje o krajine pôvodu, krajine určenia, dátumy presunov, mená poverených lekárov, komodity, presné adresy a pod. Systém VIS všetky takto vydané certifikáty automaticky sťahuje a ukladá. ŠVPS SR má takto v prípade potreby kompletný prehľad o presunoch zvierat v rámci Európskeho spoločenstva (INTRA) a medzi krajinami Európskej únie

a tretích krajín (CVEDA a CVEDP). Kedykoľvek si môže zobraziť detaily ktoréhokoľvek certifikátu a overiť si tak pôvod dovážaných alebo vyvážaných zvierat. Takáto evidencia tiež jednoducho umožňuje vytvárať rôzne štatistické prehľady, napríklad počty dovezených alebo vyvezených hospodárskych zvierat na/zo SR za zvolené časové obdobie alebo napr. zmapovať regióny Slovenska z hľadiska dovozu určitých druhov zvierat z tretích krajín.

BUDÚCNOSŤ TECHNOLOGIÍ NA ŠVPS SR

Naštartovanie práce pomocou systému VIS posunulo ŠVPS SR o úroveň vyššie vo využívaní moderných informačných technológií. Pracovníci ŠVPS SR, jej podriadené štátne organizácie, farmári i poverení veterinárni lekári už majú na svojich počítačoch centrálny, všade dostupný a vždy aktuálny moderný informačný a komunikačný nástroj. Ten im uľahčuje vybavovať bežnú pracovnú agendu a pomáha lepšie a rýchlejšie sa rozhodovať v situáciách, ktoré si vyžadujú znalosť širokých odborných súvislostí, či spoluprácu mnohých odborníkov na rôznych miestach. Čo nebolo možné robiť v predchádzajúcich zastaraných a neprepojených systémoch je teraz nielen jednoduché, ale otvára aj možnosti na ďalšie zlepšenia. Jedným z plánov do blízkej budúcnosti je napríklad kompletne „zelektronizovať“ spoluprácu medzi lekármi a laboratóriami.

Prínos systému pre ŠVPS bol badateľný okamžite. Podľa slov MVDr. Janiuka, riaditeľa sekcie zdravia zvierat ŠVPS SR systém pomohol „tak komplexnej a geograficky rozloženej organizácii akou je ŠVPS SR odstrániť informačné bariéry, centralizovať a sprehľadniť informácie, ako aj odbremeniť ľudí od časti rutinných činností“. Avšak, ako je typické pre zavádzanie nových a veľkých systémov, aj ŠVPS SR pocíti jeho celú hodnotu až vtedy, keď sa všetky moduly spustia do plnej prevádzky a keď sa systém pre všetkých užívateľov stane samozrejmom súčasťou pracovného dňa.

Ing. Katarína Dienerová, YMS a.s., Trnava
(www.ymsgroup.com)

Ing. Peter Kurucz, vedúci odboru informatiky ŠVPS SR
(www.svpssr.sk)

LEVICKÉ POĽOVNÍCKE DNI 2009

Tradičné Levické poľovnícke dni otvorili už po 14-ty krát svoje brány pre milovníkov prírody a poľovníctva nielen zo Slovenska, ale aj z ČR, Maďarska, Rakúska, Bulharska a Slovinska. Konali sa pod záštitou prezidenta republiky Ivana Gašparoviča a ministra pôdohospodárstva Stanislava Becíka.

V dňoch 26. marca až 4. apríla 2009 bola pre verejnosť sprístupnená poľovnícko-ochrannárska výstava „Príroda okolo nás“. Na otvorení výstavy sa zúčastnil aj minister pôdohospodárstva Ing. Stanislav Becík, ktorý vysoko ocenil úroveň medzinárodného festivalu filmov s tematikou poľovníctva a prírody „Hubertlov – Levice 2009“, na ktorom počas uplynulých 14-tich rokov bolo možné vzhliadnuť 221 domácich a zahraničných filmov. V tomto roku sa na festivale prezentovalo 15 filmov zo SR, Maďarska a Čiech. Absolútnym víťazom XIV. ročníka festivalu sa stal a putovný pohár Hubertlovu pre rok 2009 získal film „Poľovníckymi chodníkmi Babej hory“. Pán minister pôdohospodárstva sľúbil autorovi, že sa zasadí o popularizáciu snímky, nakoľko má veľký prínos pre vzdelávanie v tejto oblasti. Pán minister si so záujmom prešiel chovateľskú prehliadku trofejí a výtvarných prác detí

s tematikou prírody. Slávnostného otvorenia sa zúčastnil aj ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR MVDr. Ján Pliešovský, CSc. a MVDr. M. Kantíková PhD., riaditeľka Sekcie potravinárstva, výživy a obchodu Ministerstva pôdohospodárstva SR.

Privítanie pána Ivana Gašparoviča, prezidenta Slovenskej republiky

Ing. D. Krajniak, predseda chovateľskej a poľovníckej komisie vo svojom príhovore spomenul, že poľovníci okresu Levice už tradične s prvými poskami jari – slukami organizujú toto podujatie a hodnotia, čo sa neurobilo dobre a zamýšľajú sa nad tým, kde sa urobila

Návšteva Ministra pôdohospodárstva SR, pána Stanislava Becíka spolu s prezidentom SPZ pánom Tiborom Lebockým

chyba nie preto, aby bol potrestaný vinník, ale preto, aby sa podobným omylom mohlo v budúcnosti vyhnúť.

Regionálna veterinárna a potravinová správa na výstave prezentovala na paneloch výsledky monitoringu a vakcinácie KMO, monitoringu besnoty. Riaditeľ v úvodnom slove kladne zhodnotil spoluprácu s poľovníkmi a oboznámil prítomných so zverozdravotnou situáciou lovnéj zveri.

V sobotu 28. apríla sa konala v priestore Kultúrneho domu Družba medzinárodná konferencia „Trvalo udržateľné poľovníctvo a jeho riadenie“. Konferencie sa zúčastnila aj široká veterinárna verejnosť a zástupcovia Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR I. Pekár, M. Ondriáš, F. Pokorný a šéfredaktor Slovenského veterinárskeho časopisu prof. MVDr. P. Juriš, PhD. Na konferencii bola prezentovaná práca Hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malých množstiev zveriny z voľne žijúcej zveri užívateľom poľovného revíru od autorov D. Rajský, J. Pliešovský, M. Ondriáš, M. Kantíková, ktorá sa stretla s veľkým záujmom prítomných a bola ocenená zaslúženým potleskom. Z práce vyberáme, že malé množstvá zveriny:

- musia pochádzať z registrovaného poľovného revíru,
- zverinu možno dodávať len priamo konečnému spotrebiteľovi,
- zverinu možno uvádzať na trh len na území SR,

- miestna maloobchodná prevádzkareň nesmie túto zverinu ďalej umiestňovať na trh, len predávať konečnému spotrebiteľovi,
- konečný spotrebiteľ môže takýto produkt použiť len na domácu spotrebu.

Odborný seminár a výstavu „Príroda okolo nás“ v obedňajších hodinách navštívil prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý poskytol prítomným médiám rozhovor, družne podbatoval s organizátormi a nakoniec sa zapísal do pamätnej knihy.

V nedeľu 29. apríla sa bez účasti verejnosti uskutočnil medzinárodný workshop „Nové trendy v posudzovaní poľovníckych trofejí“ a pre verejnosť, najmä pre deti bolo pripravené podujatie „Deti a poľovníci pod hradom“, kde sa mohli oboznámiť s tajomstvami prírody a pozrieť si ukážky z kynológie, sokoliarstva a vábenia zveri.

Celé podujatie v sobotu a v nedeľu sprevádzali tradičné poľovnícke trhy, kde si mohli záujemcovia zakúpiť oblečenie, poľovnícku výstroj a výzbroj, či rôzne hodnotné suveníry.

Podujatie sa skončilo v sobotu aktívom poľných hospodárov, kde okrem iného boli prerokované výsledky monitorovania KMO diviakov v okrese a priebeh jarnej vakcinácie.

Poľovní hospodári si opätovne názorne na PC-projekcii zopakovali správny odber, označovanie a balenie vzoriek na KMO a boli prezentované patologické nálezy u diviacej zveri v súvislosti s KMO. Už tradične bola zo strany Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy (MVDr. Šteško) prednáška o niektorých ochoreniach diviacej zveri so zameraním na KMO a trichinelózu.

NIEKOTRÉ FAKTY Z LPD

Pri príležitosti konania XIV. ročníka LPD bola vyhodnotená výtvarná a literárna súťaž ZŠ okresu Levice s nasledovnými výsledkami:

Výtvarná súťaž – do súťaže bolo prihlásených 158 prác z 20 základných škôl.

Súťaž bola rozdelená do 3 kategórií podľa ročníkov.

Literárna súťaž – do súťaže bolo prihlásených 41 prác z 11 základných škôl a bola tiež rozdelená na 4 kategórie.

Vyhodnotenie XIV. ročníka Medzinárodného festivalu s tematikou poľovníctva a prírody „Hubertlov – Levice 2009“ o putovný pohár Hubertlovu: porota posudzovala 15 filmov rozdelených do 3 kategórií:

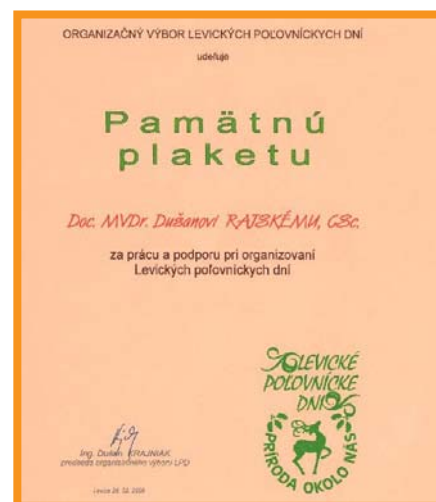
- kategória náučno-metodických a dokumentárnych filmov,
- kategória príroda a zver,
- kategória domáce video – filmové začiatky

Vítazmi sa stali:

- Ing. Róbert Trnka, Tvrdosín – „Poľovníckymi chodníkmi Babej hory“,
- Ing. Ján Poláček, Hriňová – „Zo zákutí a tíšín CHPO Poľana“,
- Béla Vincze, Balatonlelle, MR – „Mar csak emlék?“ (Už je to iba spomienka?)

Absolútnym víťazom a putovný pohár Hubertlovu získal film „Poľovníckymi chodníkmi Babej hory“, ktorý pútavou formou rozpráva o zasnávaní chlapca do tajov prírody a zaúčanie do tajov poľovníctva prostredníctvom svojho starého otca. Tento film zároveň získal cenu SPZ za prínos pre vzdelávanie.

Cenu Ministerstva pôdohospodárstva SR získal film „Zo zákutí a tíšín CHPO Poľana“,

Prezident SPZ T. Lebocký vyznamenal pamätnou plaketou aj nášho kolegu pána doc. Dušana Rajskeho

ktorý zachytáva čaro krásnu prírodu Poľany a zver žijúcu v tejto lokalite.

Cenu MsKS Levice za umelecké spracovanie získal film „Pod Sitnianskym nebom“ autora Ivana Beňoviča zo Svätého Antona, ktorý približuje prírodu a zver Štiavnických vrchov pod Sitnom.

Cenu TV magazínu Halali získal film „Nagyberék“, ktorého maďarský autor Béla Vincze približuje čaro prírodných krás a živočíchov žijúcich pri vodných tokoch v Maďarsku.

VYHODNOTENIE LOVU ZVERI V POĽOVNÍCKEJ SEZÓNE 2008/2009

Jelenia zver: celkový plán lovu 452 ks bol splnený na 95 %, keď sa ulovilo 428 ks. Plán lovu jelenov sa splnil na 85 %, jeleníc na 97

%, jelenčiat na 104 %. Celkovo bolo 17 jelenov hodnotených ako nesprávny odstrel.

Srncia zver: celkový plán lovu bol splnený na 95 %. Celkovo 16 srncov bolo ohodnotených ako nesprávny lov.

Danielia zver – celkový lov bol splnený na 85 %.

Muflónia zver – plán lovu bol splnený na 78 %.

Diviacia zver – v uplynulej poľovníckej sezóne bolo ulovených 1325 ks diviacej zveri. Plán lovu dospelých samcov bol splnený na 66 %, samíc na 83 %, lanštiakov na 163 % a diviáčat na 81 %. Naďalej je potrebné dodržiavať plán lovu v rámci monitoringu KMO, udržať vysoký lov predovšetkým v kategórii mladej zveri diviáčat a lanštiakov.

MVDr. Ján Števko, RVPS Levice

doc. MVDr. Dušan Rajský, PhD.,

RVPS Dunajská Streda

Prof. MVDr. Peter Juriš, CSc.,

šéfredaktor Slovenského veterinárskeho časopisu

PRÍHOVOR PREZIDENTA SLOVENSKEHO POĽOVNÍCKEHO ZVÄZU ING. TIBORA LEBOCKÉHO

S prirodzenou ľudskou hrdosťou a neskrývanou radosťou využívam túto slávnostnú príležitosť, aby som Vás čo najsrdečnejšie privítal na jednom z najvýznamnejších poľovníckych podujatí na Slovensku, na podujatí s vysokou, medzinárodne uznávanou odbornou aj spoločenskou úrovňou, na podujatí známom svojou tradíciou neobyčajných stretnutí neobyčajných ľudí.

Levické poľovnícke dni sa stali symbolom nielen preto, že sa tu každoročne, v týchto dňoch už po 14-ty krát, schádzajú priatelia prírody a poľovníctva, pre ktorých je starostlivosť o flóru a faunu krásnej slovenskej prírody poslaním, ale najmä preto, že celým svojim scenárom sú vlastne oslavou tradícií poľovníctva, vzťahu moderného človeka k prírode, oslavou kolegiálnej spolupatričnosti všetkých ľudí dobrej vôle, príkladom spolupráce poľovníckej samosprávy so samosprávou mesta Levice a so všetkými mienkotvornými organizáciami a inštitúciami regiónu. Synonymom tohto poľovníckeho sviatku nie sú však len priateľské stretnutia, či prítomnosť osobností poľovníckeho života národného či medzinárodného významu, synonymom Levických poľovníckych dní je vždy aktuálne, korektne a cieľavedome zvolená téma sprievodného odborného seminára. Organizačný výbor LPD tvoria skúsení, odborne erudovaní praktici, ktorí v roku kríz, lebo žiaľ, či chceme alebo nie, rok 2009 je od jeho prahu poznačený riešením dôsledkov euroregionálnej plynovej a svetovej finančnej krízy, ani na chvíľu nezaváhali. Zvolili tému

na prvý pohľad s krízami hospodárskeho charakteru nesúvisiacu, pritom však pre nás poľovníkov nanajvýš aktuálnu.

Téma „Trvalo udržateľné poľovníctvo a jeho riadenie“ je totiž jedným z nástrojov na riešenie krízy, ktorú pociťujeme minimálne v stredoeurópskom regióne už výrazne skôr, ako súčasnú krízu finančnú alebo hospodársku. Ide o krízu vzťahov medzi poľovníkmi a neustále sa zvyšujúcim počtom samozvaných jedincov či nimi organizovaných iniciatív, ktoré doslova burcujú celú spoločnosť proti poľovníkom a ich aktivitám v prírode, emotívne pritom volajú po úplnom zrušení poľovníctva. Sú to pritom skupiny, ktorých činnosť nemá žiadnu tradíciu, ich poznanie výsledkov lesníckej a poľovníckej vedy a výskumu je plytké, ich hlavnou pracovnou metódou sú ortodoxné protesty a petície. Cez médiami podporované excentrické aktivity, často bez akejkoľvek zodpovednosti za spôsobené škody, rozbíjajú fungujúci systém starostlivosti o voľne žijúcu zver, spochybňujú stáročiami kreované poľovnícke tradície, kultúru a etiku.

Verte, vážení prítomní priatelia prírody a poľovníctva, že si uvedomujem váhu týchto slov a som presvedčený, že ani bezbrehá konfrontácia, ale rovnako ani apatia a strach z verejnej diskusie v kriticky naladenom spoločenskom prostredí nie sú z tejto situácie pre nás východiskom. Jediným východiskom je kultivovaná propagácia etických a ekologických zásad moderného poľovníctva. Propagácia nielen verbálna, ale komplexná, pre verejnosť lukratívna a príťažlivá. Z tohto aspektu je možné LPD považovať za lídra našej komunikačnej stratégie a s hrdosťou na organizátorov môžem prehlásiť, že im v období, keď nám na Slovensku z roka na rok, samozrejme k našej radosti, pribúdajú ďalšie regionálne poľovnícke slávnosti (Zemplínske, Gemerské, Žitné ostrova...), že im úctu k zakladateľovi tejto novodobej tradície nikdy nezoberieme!

Áno, Levickí lesníci a poľovníci, vedení osobnosťami slovenského poľovníctva a lesníctva – za všetkých spomeniem len Janka Farka-

ša, Jožka Hlásnika, či Dušana Krajniaka..., práve oni prví oslovili sprievodnými podujatiami, ako napríklad dnes už 14-tým ročníkom medzinárodného filmového festivalu, pôsobivou výstavou prírody a poľovníctva ako jej prirodzenej súčasťou, súťažou výtvarných a literárnych prác, výstavou fotografií, programom – deti a poľovníci pod hradom – ..., verejnosť, ktorú dnes už vôbec nie je možné považovať za laickú, naopak, práve vďaka podujatiam, ako LPD sa z roka na rok verejnosť stáva našim partnerom a spolupracovníkom.

Ďakujem Vám, kolegovia!

Milé kolegyně, kolegovia, milí priatelia poľovníctva!

Trvalo udržateľné poľovníctvo a jeho riadenie je pre nás nielen témou, ale aj výzvou. Výzvou, aby sme teraz, keď sa dostávame do ringu so zástancami alternatívnych metód a foriem ochrany a starostlivosti o časť prírodného bohatstva našej krajiny, aby sme práve teraz presvedčili verejnosť o tom, že vieme diskutovať a konať vecne. Že súčasný stav slovenského poľovníctva a genofondu poľovnej zveri nie je výsledkom akýchsi pokusov a omylov, ale miliónov hodín cieľavedome strávených v revíroch, výsledkom vyspelého poľovníckeho výskumu, výsledkom ušľachtilého vzťahu k prírode dnes už armády nasledovníkov tých, ktorí položili základy organizovaného poľovníctva na Slovensku.

Vážení prítomní, na záver mi dovoľte poďakovať sa v mene Slovenského poľovníckeho zväzu páňovi ministrovi pôdohospodárstva Stanislavovi Becíkovi za prevzatie záštity nad týmto podujatím, za poskytnutú pomoc a podporu, ale tiež všetkým Vám, prítomným i neprítomným zánieteným organizátorom, spoluorganizátorom, sponzorom a mediálnym partnerom za toto dôstojné prostredie vytvorené pre dôstojné vystúpenia k dôstojným témam.

Prajem Vám príjemný odborný aj spoločenský zážitok! Ďakujem za pozornosť!

Tibor Lebocký
prezident SPZ

TRVALO UDRŽATEĽNÉ POĽOVNÍCTVO A JEHO RIADENIE

Súčasťou Levických poľovníckych dní, ktoré sa konali 26.3. až 4.4.2009 bola aj konferencia na tému „Trvalo udržateľné poľovníctvo a jeho riadenie“.

V poslednú marcovú sobotu už od skorých ranných hodín prichádzali do Levíc poľovníci zo všetkých kútov Slovenska, ba i Čiech a Maďarska. Divadelná sála sa ako na pokyn naplnila dámami a pánmi v poľovníckych uniformách, ktorých privítal a seminár otvoril generálny riaditeľ Sekcie lesníckej a splnomocnenec vlády profesor Július Novotný a prezident Slovenského poľovníckeho zväzu

Doc. Hell a Doc. Slamečka pri moderovaní

a poslanec NR SR Tibor Lebocký.

Po slávnostnom úvode konferencia pokračovala odbornými témami. Právny rámec manažmentu poľovníctva v SR načrtol Ing. Dugovič z MP SR, Dr. Vodňanský zo Stredoeurópskeho inštitútu ekológie zveri Wien – Brno – Nitra poodhalil „Základy úspechu chovu malej zveri v Rakúsku“. Doc. Slamečka z Centra výskumu živočíšnej výroby Nitra predniesol referát: „Trvalo udržateľný manažment malej zveri a možnosti jeho zlepšenia“. Ing. Antal zo Štátnej ochrany prírody v Banskej Bystrici sa venoval „Ochrane a obhospodarovaniu vzácnej a chránenej zveri“. Seminár podporil veľmi peknou prezentáciou „Manažment poľovnej zveri vo veľkoplošných chránených územiach“ generálny sekretár CIC Kai Uwe Wollscheid.

Doc. Hell predniesol referát „Trvalo udržateľný manažment raticovej zveri a možnosti jeho zlepšenia“. Generálny riaditeľ Lesov SR, š. p. doc. Mindáš sa venoval „Manažmentu jelenej zveri v chránenej poľovnej oblasti Poľana“. Ing. Mcierhofer prezradil „Najnovšie poznatky manažmentu jelenej zveri v Rakúsku“. Na záver konferencie doc. Rajský informoval o „Hygienických požiadavkách na priamy predaj a dodávanie malých množstiev zveriny z voľne žijúcej zveri užívateľmi poľovného revíru“.

Trvalo udržateľné poľovníctvo

Pojem trvalej udržateľnosti je síce nový a veľmi módný, ale v podstate znamená, že sa určitý obnoviteľný prírodný zdroj využíva a obhospodaruje tak, aby sa nezhoršoval, resp. neupadal ani kvantitatívne ani kvalitatívne. Takto postupovali lesníci a poľnohospodári už dávno, aj keď pojem trvalej udrža-

teľnosti sa ešte nepoužíval. Dnes hovoríme o trvalo udržateľnom lesníctve, trvalo udržateľnom poľnohospodárstve, trvalo udržateľnom raste priemyselnej výroby a podobne.

Trvalo udržateľný manažment zveri v podmienkach našej husto osídlenej krajiny znamená:

- udržiavanie primeranej početnosti zveri tak, aby vzhľadom na úživnosť prostredia nespôsobovala neakceptovateľné škody predovšetkým poľnohospodárstvu a lesnému hospodárstvu a neprimerane neohrozovala človeka priamo alebo nepriamo, napr. kolíziami v cestnej doprave,
- udržiavanie optimálnej sexuálnej a vekovej štruktúry podobnej štruktúre prírodnej populácie,
- ochrana a zachovanie genofondu zveri, aby si zver zachovala prirodzený ráz divého, resp. voľne žijúceho zvieraťa, ktoré sa vyvinulo prirodzene, bez hybridizácie alebo extrémnej selekcie v prirodzených podmienkach,

Ing. Meierhofer z Rakúska pri prednáške

- dobrý zdravotný stav zveri, ktorý je podmienkou vysokej aj trofejovej kvality zveri,
- ochranu a zlepšovanie jej prostredia tak, aby nachádzala dostatok potravy počas celého roka, a tým sa minimalizovali škody na prostredí,
- udržiavanie pohody zveri, aby zver nebola nadmerne vyrušovaná stresom zo strany turistov a poľovníkov,
- reguláciu predátorov, ktorí obmedzujú prírastok, a tak môžu znížiť počty zveri aj výrazne pod optimálne počty pre dané stanovište.

Nástrojom úspešného, trvalo udržateľného manažmentu zveri je plánovité veľkoplošné riadenie v rámci poľovných oblastí a lokalít.

Populácie druhov zveri na Slovensku

Jarný kmeňový stav a lov všetkých druhov raticovej zveri má v posledných rokoch stúpajúcu tendenciu. Výrazný vzostup lovu koncom osemdesiatych rokov vystriedal pokles začiatkom deväťdesiatych rokov. Od druhej polovice deväťdesiatych rokov až podnes neustále, zväčša rovnomerne stúpa. U mufłonej, diviacej a srnčej zveri mierne a danialej lov dokonca výrazne presiahol vrchol z prelomu 80-tych a 90-tych rokov.

S vývojom počtu malej zveri však nemôžeme byť spokojní. Od polovice 70-tych rokov lov zajaca a jarabice prudko klesá. Mierny pokles lovu môžeme sledovať aj u kačice divej. Lov bažanta po výraznom poklese v druhej polovici 70-tych rokov postupne rastie. Nie je to však zásluha zlepšujúcich sa životných podmienok, ale zásluha umelého chovu v bažantniciach.

Skúsenosti z Rakúska

Rakúsko sa skladá z 9 spolkových krajín a každá má svoj vlastný poľovnícky zákon, čas lovu jednotlivých druhov zveri je však zväčša rovnaký. V niektorých revíroch sa celý lov bezparohatej zveri splní na 1–2 poľovačkách. Po nich vládne v revíroch poľovnícky klud. Zver nie je rušená, môže dodržiavať svoj normálny pastevný rytmus a možno ju aj za bieleho dňa pozorovať na otvorených plochách. Za dôležitý faktor pri zimnom prikrmovaní zveri považujú podávanie potravy denne, vždy v tom istom čase. Pre jeleniu zver postačuje kukuričná siláž a dobré lúčne alebo datelinové seno.

Aj v Rakúsku môžeme od 70-tych rokov sledovať pokles stavov malej zveri. Ale pokles je len mierny s prvkami stabilizácie až mierneho nárastu v posledných rokoch. Pribúdajú revíry s dobrými výsledkami v love zveri ako Wildendürnbach, kde ročne lovia 120 až 180 zajacov a 50 ks bažantov na 100 ha. Tieto výsledky dosahujú sústavným zlepšovaním životného prostredia využívaním ekologicky zameraných dotácií a reguláciou predátorov, predovšetkým líšok a kún. V priebehu leta a začiatkom jesene, t.j. v období, keď polia

Prezident Slovenskej republiky a prezident Slovenského poľovníckeho zväzu s organizátormi Levických poľovníckych dní

po zbere úrody poskytujú len obmedzené množstvo potravy, sa zajacom predkladá krmná repa a pravidelne sa dopĺňajú vodou napájačky a iné umelé zdroje vody. Plán lovu vychádza z výsledkov skutočného sčítania zajacov na jar a na jeseň. Zajace sa počítajú v noci pomocou reflektorov.

Manažment vzácnej a chránenej zveri

Manažment prírody sú ľudské aktivity ovplyvňujúce fyzikálne, chemické a biolo-

gické procesy spájajúce živé organizmy s ich abiotickým prostredím vzhľadom na chcený stav ekosystému. Manažment neznamená len lov zveri, ale je to súhrn realizovaných opatrení slúžiacich na zabezpečenie ochrany všetkých druhov zveri a zachovanie ich populácií v priaznivom stave. Za priaznivý stav druhu sa považuje, keď sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu, jeho prirodzený areál sa nezmenšuje a pravdepodobne bude aj naďalej existovať dostatok biotopov na dlhodobé udržanie jeho populácií. Ak bobor, vydra, kormorán, los, zubor, medveď, vlk a rys spôsobí škodu, zodpovedá za ňu štát.

Do niektorých populácií možno zasiahnuť regulačným a ochranným odstrelom. Pre správne obhospodarovanie je potrebné vypracovať tzv. „manažmentové plány“ alebo „program záchrany“. Na zabezpečenie týchto úloh je potrebná spolupráca oboch „táborov“ pod vedením Ministerstva pôdohospodárstva a Ministerstva životného prostredia.

Popoludní miesto konania seminára navštívil prezident Slovenskej republiky Ivan

Gašparovič. Hlas lesných rohov ukončil pracovnú časť a účastníci mohli na slávnostnej recepcii prediskutovať nové poznatky s prednášateľmi. V podvečer sa zahraničné

Krst knihy Muflónia a danielia zver

delegácie presunuli do chaty Bažantnica pri Želiezovciach, kde ich na druhý deň čakal náročný workshop „Nové trendy v hodnotení trofejí“.

Ing. Dušan Krajniak

MINISTERKA VIERA TOMANOVÁ A MINISTER STANISLAV BECÍK O CHOVE VODNEJ HYDINY

Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR Viera Tomanová sa zúčastnila na medzinárodnej konferencii o podpore chovu vodnej hydiny organizovanej pod záštitou ministra pôdohospodárstva SR Stanislava Becíka 20. marca v Dvoroch nad Žitavou. Minister Stanislav Becík pripomenul, že kým pred 20 rokmi sme na Slovensku zabezpečovali pokrytie celého domáceho trhu touto komoditou, dnes to je okolo úrovne piatich percent. Preto ministerstvo pôdohospodárstva hľadá spôsob, ako opäť oživiť tieto chovy u nás, čo bude

Vystúpenie Ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny SR, pani Viery Tomanovej

v tomto segmente, v ktorom sme kedysi patrili k špičke aj medzi okolitými štátmi a slovenské husi, či kačice boli vo veľkom predávané ako do Českej republiky, tak aj do Rakúska.

Ministerka Viera Tomanová sa vo svojom vystúpení zamerala na informovanie o možnostiach podpory zamestnanosti v poľnohospodárstve. Prítomných poľnohospodárov oboznámila s novelou zákona o službách v zamestnanosti tak, aby došlo k oživeniu vidieka. Tento cieľ má rezort pôdohospodárstva v prvom rade na mysli pri konaní jednotlivých odborných konferencií. Ako pripomenul minister pôdohospodárstva, ak by vidiek prosperoval, takéto konferencie by boli zbytočné. Stanislav Becík zdôraznil, že očakáva rozvoj vidieka od zavedenia priameho predaja farmárov svojich produktov z dvora, čím vznikne pozitívna konkurencia obchodným reťazcom. Pri rozvoji vodnej hydiny má rezort za cieľ dosiahnuť v najbližších rokoch stav do sto tisíc kusov. Ak jedna hus skonzumuje za svoj život

25 a pri dokrmovaní až 50 kíl obilia, vyrieši sa podľa slov ministra aj problém nadprodukcie obilia.

Minister Stanislav Becík sa poďakoval ministerke Viere Tomanovej za účasť a na znak vďaky jej daroval malé húsatko, ako symbol nádeje rozvoja vidieka.

Mgr. Stanislav Háber, MP SR

Prejav Ministra pôdohospodárstva SR, pána Stanislava Becíka

mať dopad aj na zamestnanosť na vidieku. Podľa Stanislava Becíka chce rezort týmto spôsobom napomôcť rozvoju podnikania

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA „PERSPEKTÍVA A PODPORA CHOVU NORIKA MURÁNSKEHO TYPU NA SLOVENSKU“

V piatok 27. marca 2009 sa v aule Technickej univerzity vo Zvolene konala medzinárodná konferencia „Perspektíva a podpora chovu Norika muránskeho typu na Slovensku“. Usporiadali ju Ministerstvo pôdohospodárstva SR, Lesy Slovenskej republiky, š.p. Banská Bystrica, Národné lesnícke centrum vo Zvolene a Lesnícka fakulta Technickej univerzity Zvolen. Konferencie sa osobne zúčastnili a podporili ju minister pôdohospodárstva SR Stanislav Becík, ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Viera Tomanová a minister zdravotníctva Richard Raši.

Hlavným zámerom bolo oboznámiť odbornú a laickú verejnosť so základnými vlastnosťami plemena chladnokrvného koňa Norik muránskeho typu, predstaviť aktuálny stav jeho chovu, možnosti jeho využitia v podmienkach Slovenska a prezentácia opatrení na podporu jeho ďalšieho rozvoja.

Konferencia s vysokou návštevnosťou približne 600 účastníkov z radov lesníkov a chovateľov koní sa venovala týmito témami: základné exteriérové a interiérové vlastnosti Norika

muránskeho typu z hľadiska chovateľských kritérií, úžitkovosť a výkonnostné testy, princípy stanovenia plemennej hodnoty, selekčné opatrenia a metódy a postupy šľachtenia, využitie v lesnom hospodárstve a v agroturistike, zdravotné problémy a veterinárne opatrenia, možnosti získavania finančných prostriedkov pre zlepšenie chovu a prezentácie organizácií a akcií zameraných na propagáciu chovu.

Norik muránskeho typu je pracovitý a dobre ovládateľný kôň primeraného temperamentu a dobrého charakteru. Je dobrým spoločníkom človeka a predstavuje nielen materiál-

nu, ale aj veľkú biologickú a kultúrnu hodnotu.

Minister pôdohospodárstva SR Stanislav Becík sa v úvode svojho vystúpenia ospravedlnil chovateľom a koňom, ktoré pred päťdesiatimi rokmi ustúpili poľnohospodárskej a lesníckej technike. Vyjadril svoju podporu chovu koní, ktorá je konkretizovaná aj materiálnou podporou štátu. Napríklad každý, kto na Slovensku začne alebo rozšíri chov koní do počtu 25 ks, získava podporu na jedného koňa bez rozdielu plemena 1 tis. € na výstavbu chovateľských zariadení a skvalitňovanie trvalých pasienkov. Kto si kúpi od Lesov Slovenskej republiky Norika muránskeho typu, tento podnik mu ponúkne prácu v lese, a podobne.

Chov koní na Muráni prešiel tromi štádiami: od roku 1950 chov huculov v čistokrvnej forme, začiatkom 60. rokov zmožňovací proces hucula krížením s plemenami Fjord, Hafling a Norik a v sedemdesiatych rokoch prechod na chov Norika. Teraz sú chované v stredisku chovu koní v Dobšinej, kde je sídlo riadenia chovu a v stredisku Veľká Lúka. Tieto strediská patria pod Lesy Slovenskej republiky, Odštepny závod Revúca. V súčasnosti sa celkový počet chovaných koní pohybuje okolo 350 kusov, z toho je viac ako 40 plemenných kobýl a 5 žrebčov. Za bezmála šesťdesiat rokov chovu koní na Muráni bolo vyprodukovaných viac ako 3500 kusov mladých koní.

Charakteristickým pre chov Norika na Muráni je skutočnosť, že kone vo veku jedného až štyroch rokov sú v období od polovice mája do konca októbra na horských lúčach Muránskej planiny. Tieto náročné podmienky odchovu zvyšujú odolnosť organizmu koní a prispievajú k ich zdatnosti a dobrej kondícii. Kone dostávajú taktiež výcvik pre prácu v lese.

Mgr. Peter Gogola
LESY SR, š.p.

PREZENTÁCIA UNIVERZITY VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH NA KONFERENCII „PODPORNÉ PROGRAMY V CHOVE OVIEC NA SLOVENSKU“

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky v spolupráci s Centrom výskumu živočíšnej výroby, Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou a záujmovými zväzmi usporiadali konferenciu poľnohospodárov v Liptovskom Mikuláši dňa 27. februára 2009 pod záštitou ministra pôdohospodárstva SR na tému: „Podporné programy v chove oviec na Slovensku“. Nad podujatím prevzal záštitu h. prof. Ing. Stanislav Becík, PhD., minister pôdohospodárstva SR. Pred-

sedníctvo konferencie tvorili reprezentanti usporiadajúcich inštitúcií, prednášatelia, pozvaní hostia a niektorí prv prihlásení do programovanej panelovej diskusie, medzi ktorými zaujal miesto aj prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., rektor Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach. Konferenciu otvorila a viedla Ing. Jarmila Dúbravská, PhD., koordinátorka programov rozvoja poľnohospodárstva a vidieka z MP SR.

Úvodnú prednášku k téme konferencie so

zameraním na stratégiu rozvoja chovu oviec uviedol pán Ing. Stanislav Becík, minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky, z ktorej citujeme: „Vážení chovatelia a priaznivci chovu oviec, som veľmi rád, že sa dnes stretávam s Vami v Liptovskom Mikuláši, v regióne, ktorý je typický chovom oviec a verím, že zostane takým aj naďalej. Slovensko je nádherná krajina, ktorá má všetky predpoklady pre vyspelé poľnohospodárstvo. Máme šikovných a múdrych ľudí,

vhodné prírodné podmienky s novými systémovými krokmi v sektore vytvárame podmienky aj pre chovateľov oviec. V minulosti gazdovia hovorili o trojacom úžitku oviec, dnes chov oviec prináša omnoho viac, ovce sa dnes aktívne podieľajú na udržiavaní krajiny, vytvárajú podmienky pre rozvoj ďalších odvetví, nielen pre spracovanie produktov a produkciu kvalitných a zdravých potravín, ale aj rozvoj agroturistiky či opätovné vytváranie vzťahu človeka k prírode. Sú súčasťou vidieckej krajiny. Máme vhodné lúky a pasienky pre viac ako milión oviec, avšak v súčasnosti ich chováme menej ako 350 tisíc. Napriek tomu, že chov oviec je viac-menej stabilným odvetvím, nemôžeme sa uspokojiť s týmto konštatovaním. Stačí, keď sa pozrieme okolo nás, nespásané lúky, nepokosené pasienky, zarastené záhrady. Na všetkých týchto plochách sa môžu pásť ovce, využívať trávny porast a produkovať kvalitné mlieko či mäso. Nemôžeme dopustiť, aby naše deti poznali ovce len z rozprávok, či obrázkových kníh. Ovce sprevádzali Slovákov už po stáročia a majú svoje miesto nielen v histórii, ale sú aj súčasťou našej budúcnosti. Som presvedčený, že sa nám spoločnými silami podarí obnoviť postavenie chovu oviec na Slovensku a o pár rokov už nebudú na Slovensku pasienky, ktoré budú prázdne, ale naopak, budú sa na nich pásť stovky oviec a po krajine bude počuť cvengot zvoncov spokojných zvierat. Využime príležitosť a možnosti, ktoré dnes máme a opäť objavme všetky pozitíva chovu oviec.“

Ďalej sa vo svojej prednáške pán minister sústreďoval na novú koncepciu finančnej podpory trvalo udržateľného rozvoja pôdohospodárstva na Slovensku so zámerom oživenia jednotlivých odvetví živočíšnej produkcie. Poukázal na podmienky podpory rozvoja chovu oviec, ktoré podrobne a konkrétne predstavila prezentácia Ing. Mareka Kodadu, generálneho riaditeľa sekcie poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. Predstavil nové podmienky pre získanie finančnej podpory pre chov oviec a zároveň vyzdvihol význam zavádzania podmienok a požiadaviek predaja z dvora v súčasných podmienkach globálnej finančnej krízy. Tieto podmienky a pripravované legislatívne požiadavky skontretizovala v samostatnej prezentácii MVDr. Mária Kantíková, CSc., generálna riaditeľka sekcie potravinárstva, výživy a obchodu MP SR.

O súčasnej koncepcii vidieckej politiky na Slovensku informoval Ing. Ján Blcháč, PhD., primátor, v zastúpení Združenia miest a obcí Slovenska. Podľa programu konferencie boli ďalej prednesené odborné prednášky:

- Aktuálne otázky v oblasti šľachtienia a plemenitby oviec v súvislosti s vhodnými systémami chovu – doc. RNDr. Milan Margetín, PhD., Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra.
- Prínos Zväzu chovateľov oviec a kôz pre

chovateľov oviec – Ing. Jozef Eštočin, predseda predstavenstva ZCHOK.

- Ekonomika chovu dojných oviec – Ing. Zuzana Krupová, Centrum výskumu živočíšnej výroby, Nitra.

V druhej časti konferencie sa uskutočnila panelová diskusia na tému: „Hľadanie východísk s využitím systémových opatrení na zvýšenie početných stavov oviec na Slovensku“. V rámci panelovej diskusie vystúpil s príspevkom prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., rektor UVL Košiciach. Prezentáciu zamerail na význam starostlivosti o zdravie chovov oviec a kôz a o kvalitu a zdravotnú bezchybnosť ich produktov z aspektu tak verejného zdravia, ako aj hospodárskeho profitu produkčného chovu. Zdravotný stav oviec a kôz ovplyvňuje ekonomiku chovu a cez zdravotne bezpečné a biologicky plnohodnotné ovčie a kozie produkty vplýva na zdravie ľudí, produkčnú výkonnosť, ich pohodu a sociálne postavenie. Z uvedeného aspektu a tým, že chov malých prežúvavcov má na Slovensku dlhodobú tradíciu, považujem iniciatívu MP SR zorganizovať stretnutie chovateľov oviec a kôz, záujmových organizácií, spracovateľov a výrobcov ovčích a kozích produktov, predajcov, konzumentov, vzdelávacích a výskumných inštitúcií, biologických služieb a riadiacej sféry v tomto období za vysoko aktuálne a prospešné pre ďalšie napredovanie tohto sektora.

Dovoľte konštatovať, že systém zabezpečenia zdravotného stavu oviec a kôz je na Slovensku dokonale prepracovaný a vychádza z najnovších vedeckých a odborných poznatkov v diagnostike, terapii a prevencii chorôb a spĺňa podmienky národnej legislatívy, EC a OIE. Výsledkom je, že chorobnosť malých prežúvavcov cez potravinový reťazec za posledné obdobie nespôsobilala na Slovensku žiadne potravinové nebezpečenstvo pre konzumenta, a preto UVL podporuje odborné a legislatívne postupy MP SR za účelom predaja ovčích a kozích výrobkov v malom, samozrejme za podmienok dodržania štatútu zdravia zvierat na farme, správnej výrobní praxe, hygieny pri získavaní, spracovaní, skladovaní a predaji surovín a potravín a uplatňovania mechanizmu kontroly z farmy na stôl.

UVL je ekonomickej stabilizácii chovu malých prežúvavcov na Slovensku otvorená, nakoľko v tejto oblasti dlhodobo poskytuje:

- Pregraduálne a postgraduálne vzdelávanie veterinárnych lekárov v študijnom odbore VVL a HP (napr. chov a výživa, diagnostika, prevencia, terapia neinfekčných a infekčných chorôb, choroby mliečnej žľazy, reprodukcia, andrológia a umelá inseminácia, hygiena získavania, spracovania a výroby ovčieho a kozieho mäsa a mlieka, atď.);
- Vedecký výskum (granty, projekty, vedecká výchova) orientovaný podľa potrieb

odbornej praxe a stavu aktuálneho vedeckého poznania na chov, choroby, ekonomiku zdravia, produkčnú a reprodukčnú výkonnosť malých prežúvavcov, vývoj nových diagnostických postupov, terapeutík, vakcín, probiotík, hygienu mlieka a mäsa, výživové tvrdenia na ovčie a kozie výrobky, atď., napr. v súčasnosti surveillance choroby modrého jazyka;

- V rámci výskumu vývoja a overovania nových a inovovaných metód riadenej reprodukcie v chovoch oviec boli dosiahnuté významné výsledky v priebehu riešenia projektu aplikovaného výskumu a tiež v oblasti prevencie porúch plodnosti, ako aj pri intenzifikácii rozmnožovania oviec v stádach s produkčným zameraním na jatočné jahňatá a produkciu ovčieho mlieka alebo ovčieho hrudkového syra;
- Boli vyselektované a overené metódy pre prípravu a adaptáciu Ovsynch protokolu v našich domácich podmienkach pre uplatnenie pri asistovanej ruji a ovulácie oviec plemena zošľachtená valaška a cigája;
- V overovacích prevádzkových experimentoch priamo v stádach na farme úžitkového chovu sa získali cenné poznatky o významoch chovateľských a organizačných opatrení manažmentu pri zabezpečení využívania biotechnických metód riadenej reprodukcie v systéme asistovanej reprodukcie;
- Bola overená metóda etapového postupu uplatnenia indukcie fertlnej ruje nielen v sezóne pripúšťania, ale aj v jarnom období anestrú v príprave stáda na produkciu jatočných oviec na vianočný trh;
- Konzultačnú a poradenskú činnosť v oblasti chovu, chorôb, produkcie, reprodukcie, hygieny chovu a produktov malých prežúvavcov pre chovateľov, biologické služby, stavovské organizácie, riadiacu sféru, vedecké a vzdelávacie inštitúcie;
- Publikačnú (knižnú, vedeckú, odbornú publikácie) a prednáškovú činnosť (organizovanie vedeckých a odborných konferencií, poskytovanie vedeckých a odborných prednášok na konferenciách, seminároch, školeniach) z oblasti chovu a chorôb oviec a kôz, hygieny mlieka a mäsa;
- Odborníkov z oblasti chovu, chorôb malých prežúvavcov a hygieny mlieka (riešenie aktuálnych problémov zdravia a produkcie, asistovanej reprodukcie, hygieny ovčích a kozích výrobkov) a prístrojové zázemie (špičková analytická technika pre diagnostiku chorôb oviec a kôz, kvalitu a zdravotnú bezpečnosť ovčích a kozích výrobkov...);
- Klinickú činnosť pre choré zvieratá a zvieratá podozrivé z ochorenia na Klinike prežúvavcov UVL (diagnostická a terapeutická činnosť).

UVL je pripravená reagovať na ďalšie aktuálne požiadavky praxe a vedeckého poznania, ktoré sú potrebné pre ďalšie napre-

dovanie tohto živočíšneho odvetvia z hľadiska zdravia zvierat, ekonomiky zdravia, ochrany konzumenta a verejného zdravia. Záverom ubezpečil prítomných o pripravenosti pracovísk univerzity na dobrú spoluprácu s rezortom, záujmovými zväzmi a nie na poslednom mieste s chovateľmi a producentmi potravín a krmív.

Z univerzity boli prezentované v sekcii plagátových oznamov (posterov) štyri príspevky, ktoré obsahovo boli zamerané na do-

siahnuté výsledky z overovacích prevádzkových pokusov v rámci na UVL riešeného projektu aplikovaného výskumu z oblasti riadenej reprodukcie. Boli na nich zhrnuté výsledky z inovovaných metód a postupov asistovaného estru a ovulácie oviec a z perspektívnych vyvíjaných metód a postupov s prípravkami bez rizika rezíduí ich účinných látok, ktoré nie sú rizikové z hľadiska produktov ošetrovaných zvierat a ani z pohľadu ochrany životného prostredia.

Záverom možno konštatovať, že v príspevku charakterizovaná prezentácia z UVL v Košiciach načrtla súčasné a perspektívne aktivity využiteľné v programoch podporujúcich oživenie a trvalo-udržateľný rozvoj chovu oviec v podmienkach rozvoja vidieka v SR.

Bíreš, J., Maraček, I.

Univerzita veterinárskeho lekárstva
v Košiciach a Odbor veterinárskeho
lekárstva SAVP

TÉMY DIZERTAČNÝCH PRÁČ PRE DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM V DENNEJ A EXTERNEJ FORME V AKADEMICKOM ROKU 2009/2010 NA UNIVERZITE VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH

Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach vypísala pre uchádzačov o 3. stupeň vysokoškolského vzdelania v rámci svojich 16 akreditovaných študijných programov 55 dizertačných tém. Externé vzdelávacie inštitúcie vypísali 23 tém, z toho 12 tém Neuroimunologický ústav SAV Bratislava, po 5 tém Ústav fyziológie hospodárskych zvierat a Parazitologický ústav SAV Košice a 1 tému Virologický ústav SAV Bratislava.

Všetky témy vrátane školiteľov sú uverejnené na [www stránke Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach](http://www.stránke.Univerzity.veterinárskeho.lekárstva.v.košiciach).

Slávnostné odovzdanie diplomov PhD.

Dňa 17. marca 2009 rektor Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach, prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD. odovzdal 17 absolventom dennej a externej formy doktorandského štúdia diplomy o získaní akademického titulu „doktor“ (philosophiae doktor) „PhD.“

Životné jubileum MVD. Rastislava ĎUREČKU, PhD.

V týchto dňoch si pripomíname významné životné jubileum MVDr. Rastislava Ďurečka, PhD. Narodil sa 28.3.1949 v Zemplínskej Širokej, kde prežil detstvo a navštevoval základnú školu. V roku 1967 maturoval na Gymnáziu Pavla Horova v Michalovciach a bol prijatý na Vysokú školu veterinársku v Košiciach, ktorú úspešne ukončil v roku 1973.

Profesijne začal pôsobiť ako podnikový veterinárny lekár a vedúci úseku živočíšnej výroby na JRD v Trhovišti. Toto obdobie významne ovplyvnilo profilovanie a vnímanie povolania veterinárneho lekára s produkčne medicínskym prístupom vo veľkochovoch hospodárskych zvierat. V rokoch 1981–1992 pôsobil na Okresnom veterinárnom zariadení v Trebišove ako obvodný veterinárny lekár, neskôr okresný dietetik a zástupca riaditeľa. Súbežne s výkonom praxe, pracovnými skúsenosťami a služobným postupom absolvoval postgraduálne vzdelávanie 1. atestáciou v roku 1980 a 2. atestáciu 1988 so špecializáciou na výživu a dietetiku zvierat. Jeho pracovné nasadenie a odbornosť v období rozvoja veľkovýrobných technológií chovu hospodárskych zvierat ocenili „Vyznamenaním za rozvoj okresu Trebišov“ aj vedúci predstavitelia, vtedy aj v kontexte Československého poľnohospodárstva agrárne veľmi významného regiónu.

Od roku 1992 pracuje MVDr. Ďurečko na ŠVÚ v Michalovciach vo funkcii vedúceho oddelenia výživy a dietetiky, kde nadväzuje a tvorivo rozvíja tradične úspešný úsek

analytickej činnosti v oblasti výživy a dietetiky hospodárskych zvierat. Od roku 1994 nepretržite 15 rokov vykonáva funkciu riaditeľa ŠVÚ v Michalovciach a od roku 2000 riaditeľa ŠVPÚ v Košiciach, kde významnou mierou prispel k transformácii pracoviska pri zabezpečovaní veterinárnej starostlivosti v rozsahu zdravotnej nezávadnosti živočíšnych produktov, potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, produkčného zdravia zvierat a monitoringu životného prostredia a potravinového reťazca v podmienkach voľného trhového hospodárstva. Stavebne a prístrojovo dobudoval ústav na moderné diagnostické pracovisko ŠVPS s profilovanými referenčnými pracoviskami a akreditovanými modernými analytickými metódami.

V roku 2003 úspešne ukončil aspirantskú prípravu na UVL v Košiciach v odbore hygieny prostredia a potravín obhájením dizertačnej práce na tému „*Dusičnany a dusitany vo vybraných komoditách na farme hovädzieho dobytku*.“

Svoje bohaté vedomosti a skúsenosti jubilant odovzdáva ako člen početných odborných komisií, je členom štátnicových skúšobných komisií na UVL v Košiciach a prednášajúcim na Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov, kde pôsobí ako predseda skúšobnej komisie pre atestácie laboratórnych pracovníkov. Počas doterajšej praxe publikoval jubilant viac ako 40 vedeckých a odborných prác. Je členom odborovej komisie pre obhajoby dizertačných prác v študijných odboroch 6.3.2. Hygiena potravín a odboru 6.3.11. Hygiena chovu zvierat a životného prostredia pri UVL Košice.

Vážený pán riaditeľ, kolega a dobrý priateľ, vysoko oceňujeme Tvoje odborné znalosti, organizačné schopnosti, dôslednosť a ľudský prístup pri každodennom riešení pracovných povinností. Tešíme sa z Tvojich úspechov a pri príležitosti životného jubilea Ti prajeme pevné zdravie, veľa nápadov, tvorivých síl do ďalšej práce a pohodu v kruhu najbližších.

Prof. MVDr. Vladimír Vajda, CSc.,
MVDr. Ján Pliešovský, CSc., ústredný
riaditeľ ŠVPS SR,

Prof. MVDr. Peter Juriš, CSc., riaditeľ
KVPS v Košiciach
spolupracovníci a priatelia

VEĽKONOČNÉ GAZDOVSKÉ DVORY

V dňoch 3. až 5. apríla 2009 sa vo všetkých krajských mestách SR, pod záštitou ministra pôdohospodárstva SR Stanislava Becika konali Veľkonočné gazdovské dvory.

Na organizovaní gazdovských dvorov sa podieľali krajské veterinárne a potravinové správy, magistráty krajských miest a VÚC SR.

Gazdovské dvory sú odozvou na priebeh hospodárskej krízy, ktorá je spojená s nižším predajom slovenských poľnohospodárskych výrobkov a útlmom poľnohospodárskej prvovýroby. Na tejto akcii išlo o prezentáciu predaja z dvora priamo od farmárov, remeselníkov a predajcov tradičných slovenských špecialít. Predaj z dvora by mal priniesť minimálne dvojaký účinok. Na jednej strane „naštartovať“ najmä menších farmárov v boji o prežitie a na strane druhej ponúknuť spotrebiteľovi kvalitné a zdravé slovenské výrobky. V súčasnej dobe najmä malí farmári a producenti čakajú na schválenie nariadení vlády SR, ktoré boli vypracované na podnet MP SR. Táto pripravovaná legislatíva rieši predaj z dvora malých množstiev živočíšnych produktov, ktoré pomôžu vytvárať lepšie podmienky pre rozvoj vidieka. A to tým, že by priamo od prvovýrobcu boli predávané potraviny živočíšneho pôvodu konečnému spotrebiteľovi alebo maloobchodnej prevádzkarni. Tieto

potraviny budú čerstvé, priemyselne nespracované. Týmto predajom by sa mal zvýšiť priamy príjem malých roľníkov a podnikateľov priamym predajom, čo by podporilo aj agroturistiku, spestrilo sortiment ponúkaných produktov v naturálnej forme.

Od predaja z dvora sa veľa sľubuje a takéto

akcie ako bol gazdovský dvor sa pravdepodobne stanú trvalou tradíciou. O tom, že slovenské výrobky sú kvalitné a stále žiadané svedčí aj veľký záujem spotrebiteľov o kúpu vystavovaných výrobkov. Veľkonočné gazdovské dvory boli určite podarenou akciou a mali veľký ohlas u širokej verejnosti.

MP SR okrem pripravovanej legislatívy týkajúcej sa predaja z dvora vynakladá veľké úsilie o rozšírenie dotačnej politiky, ktorá sa bude týkať napr. chovu norika muránskeho, rozvoja chovu vodnej hydiny a pod. Jestvujúci chovatelia budú motivovaní finančne. To znamená, že ak farmár investuje do výstavby zariadenia na chov husí 1000 €, vráti sa mu po predložení dokladov 800 až 1000 €. V tomto projekte ide predovšetkým o zvýšenie počtu chovaných zvierat, ale tak isto o zvýšenie no-

vých pracovných príležitosti na vidieku. So zvýšením počtu kusov vodnej hydiny tak isto súvisí otázka odbytu. Pre mnohých občanov je dôležitá a rozhodujúca cena a nie kvalita. Ceny na Slovensku nemôžu ešte konkurovať s cenami v EÚ, ale ak by sa dotačná politika vyrovnala, slovenskí chovatelia by vedeli zaručiť vyšší predaj svojich produktov v porovnaní s tými zahraničnými. A aj v tomto prípade by mal chovateľom husí pomôcť predaj z dvora.

Preto nám teraz ostáva už len čakať, či sa na Slovensko vrátia časy, keď sme v produkcii vodnej hydiny, ale aj iných potravinových komodít boli sebestační.

MVDr. Jana Kaffanová

JUBILANTI V II. ŠTVRŤROKU 2009

50-ročné jubileum

RNDr. Holečková, B., PhD., 05.04., Košice
MVDr. Minks, M., 09.04., Veľké Ripňany
MVDr. Udičová, D., 09.04., Prešov
MVDr. Rebrinský, J., 11.04., Bežovce
MVDr. Blahová, G., 14.04., Tvrdošín
MVDr. Beňová, K., 19.04., Muráň 193
MVDr. Pollák, L., 26.04., Bajč
MVDr. Fuzia, M., 13.5., Námestovo
MVDr. Bokrosová, I., 18.05., Štúrovo
MVDr. Gajdoš, M., 24.05., Bratislava
MVDr. Špesová, I., 27.05., Prešov
MVDr. Gašpar, V., 28.05., Seniakovce 6
MVDr. Šranko, L., 28.05., Bratislava
MVDr. Kováč, P., 29.05., Rimavská Sobota
Ing. Bederka, V., 30.05., Bratislava
Ing. Jobeková, O., 09.06., Bratislava
MVDr. Šestko, J., 12.06., Zemplínsky Branč 17
RNDr. Puchříková, J., 13.06., Bratislava
MVDr. Vincek, P., 16.06., Hrochoť
MVDr. Nitraiová, I., 17.06., Neded 1296
MVDr. Dziaková, H., 19.06., Humenné
Mgr. Palenčárová, N., 21.06., Košice
Ing. Ráczová, E., 21.06., Košice
MVDr. Macák, V., PhD., 23.06., Košice
MUDr. Kinčeková, J., PhD., 25.06., Košice
RNDr. Rybanská, I., 29.06., Nitra

60-ročné jubileum

MVDr. Skladaný, J., 01.04., Prešov
MVDr. Smik, S., 04.04., Spišská Nová Ves
Prom.biol. Urbanová, J., 29.04., Dolný Kubín

MVDr. Serbák, J., 11.05., Kežmarok
MVDr. Sabo, M., 17.05., Šurany
MVDr. Kaščák, J., 02.06., Vranov nad Topľou
MVDr. Horák, I., 12.06., Veľké Bielice

70-ročné jubileum

MVDr. Žlnay, L., 09.04., Piešťany
MVDr. Kanuščáková, L., 03.05., Zvolen
MVDr. Orozs, T., 27.05., Bardejov
Doc. MVDr. Jenčík, F., PhD., 31.05., Košice
MVDr. Krčíková, B., 10.06., Martin
MVDr. Borošková, Z., CSc., 17.06., Košice
MVDr. Sklenka, P., 23.06., Kežmarok
MVDr. Ing. Franc, M., 26.06., Nitra

75-ročné jubileum

MVDr. Gulík, J., 02.04., Hlohovec
MVDr. Mayer, R., 03.04., Brezová
p/Bradlom
MVDr. Melčícký, J., 27.05., Orechová
Potôň
MVDr. Bernasovský, V., 08.06., Prešov

80-ročné jubileum

MVDr. Kolman, R., 15.04., Trnava
MVDr. Olexa, J., 19.04., 2 Prešov
MVDr. Pravotiak, J., 24.04., Rimavská Sobota
Doc. MVDr. Kóňa, E., CSc., 03.05., Košice
MVDr. Vretenička, J., 08.06., Veľký Krtíš

85-ročné jubileum

MVDr. Roško, L., 30.04., Košice
MVDr. Sliepka, M., 18.06., Trenčín

FILATELISTI SLOVENSKA SI PRIPOMÍNajú 60. VÝROČIE UNIVERZITY VETERINÁRSKEHO LEKÁRSTVA V KOŠICIACH

Pri príležitosti 60. výročia založenia vysokoškolskej veterinárskej vzdelávacej inštitúcie Slovenska v Košiciach, súčasnej Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach sa pripravuje usporiadanie **Všeobecnej súťažnej filatelistickej výstavy III. stupňa KOŠICE 2009**.

Výstavou Košice 2009 si organizátori pripomínajú 60. výročie založenia Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach a 40. výročie založenia Zväzu slovenských filatelistov. Organizátori pozývajú na výstavu exponáty členov Zväzu slovenských filatelistov. V rámci výstavy sa bude konať vedecký seminár „Veterinárna medicína vo filatelii“. Výstava je súčasťou programu celomestských kultúrno-spoločenských podujatí v roku 2009 venovaných mestu Košice EHMK 2013. Nad výstavou prijal záštitu prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., rektor Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach a gestorom výstavy je Dušan Evinic, podpredseda ZSF. Cieľom výstavy je prezentovať výstavné exponáty veterinárskych lekárov aktívne sa venujúcich filatelistickej činnosti; oživiť a prehĺbiť filatelistické aktivity v regiónoch na východe Slovenska a zvlášť

v Košiciach; motivovať zberateľov na tvorbu zbierok a exponátov na námety humanitných vied, biotechnológie a ochrany životného prostredia

VÝSTAVNÉ PRAVIDLÁ

1. Usporiadateľ výstavy

- 1.1 Zväz slovenských filatelistov
- 1.2 Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach

2. Spoluusporiadajúce organizácie

- 2.1 Regionálne poštové centrum Košice
- 2.2 Štátna vedecká knižnica Košice

3. Organizátori výstavy

- 3.1 Klub filatelistov 54-01 Košice
- 3.2 Slovenské technické múzeum Košice
- 3.3 Dom matice slovenskej v Košiciach
- 3.4 Miestny odbor Matice slovenskej v Košiciach
- 3.5 Mesto Košice
- 3.6 Klub filatelistov 54-30 Košice

4. Dátum uskutočnenia výstavy

- 19.–28. september 2009

5. Miesto konania výstavy

- Slovenské technické múzeum v Košiciach

6. Exponáty

- A) Nesúťažné exponáty

- 6.1 Pozvané exponáty

- 6.2 Dobové pohľadnice

B) Súťažné exponáty

- 6.3 Trieda tradičnej filatelie

- 6.3.1 Národná trieda

- 6.3.2 Teritoriálna trieda

- 6.4 Trieda poštovej histórie

- 6.5 Trieda tematickej filatelie

- 6.6 Trieda mládeže

- 6.7 Trieda filatelistickej literatúry

- 6.8 Trieda jednorámových exponátov

7. Kvalifikácia exponátu

- 7.1 Na výstavu môžu byť prijaté exponáty prvovystavovateľov a exponáty na získanie kvalifikácie na výstavy II. stupňa.

8. Sprievodné akcie výstavy

- 8.1 Vedecký seminár

- 8.2 Prehliadka pracovísk Univerzity veterinárskeho lekárstva

- 8.3 Filatelistická burza (Regionálne stretnutie zberateľov všetkých odborov s odbornou náplňou)

9. Program výstavy

- 9.1 Otvorenie výstavy

- 9.2 Kultúrny program

- 9.3 Recepčia

- 9.4 Vedecký seminár

Všeobecná súťažná filatelistická výstava III. stupňa Košice 2009

PRIHLÁŠKA EXPONÁTU

Meno a priezvisko vystavovateľa:
Adresa bydliska:
Telefón; mobil; e-mail:
Dátum narodenia (len u člena KMF)
Úplný a presný názov exponátu:
.....
.....
.....
Stručný popis exponátu:
.....
.....
.....
Získané hodnotenie exponátu v posledných 3 rokoch:
Výstava: Rok: Hodnotenie:
Výstava: Rok: Hodnotenie:
Výstava: Rok: Hodnotenie:
Počet a formát výstavných listov Počet: formát: x cm
Približná cena exponátu v EUR.
Výstavná trieda:
Dátum podania prihlášky:
Vlastnoručný podpis vystavovateľa, ktorým potvrdzuje pravdivosť údajov a vlastníctvo exponátu:
Potvrdenie klubu filatelistov o členstve v ZSF:
U mládežníckeho vystavovateľa potvrdenie KF o registrácii člena KMF a dátum narodenia:

Výstava Košice 2009 je organizovaná pri príležitosti 60. výročia založenia Univerzity veterinárskeho lekárstva v Košiciach a 40. výročia založenia Zväzu slovenských filatelistov. Organizátori pozývajú na výstavu exponáty členov ZSF. Výstava je súčasťou programu celomestských kultúrno-spoločenských podujatí v roku 2009 venovaných mestu Košice EHMK 2013. Výstava sa koná v dňoch 19. – 28. 9. 2009 vo výstavných priestoroch STM v Košiciach. Prihlášky prosíme poslať do 1.7.2009 na adresu: Univerzita veterinárskeho lekárstva; Organizačný výbor filatelistickej výstavy; Komenského 73; 041 81 Košice

10. Výstavné ceny

- 10.1 Diplom na medailu
- 10.2 Vecná cena

11. Výstavné publikácie

- 11.1 Bulletin
- 11.2 Katalóg
- 11.3 Palmare

12. Poštové produkty

- 12.1 Príležitostný poštový lístok
- 12.2 Celinová obálka s prítlačou

13. Príležitostné pečiatky

- 13.1 Ručné príležitostné pečiatky
 - 13.1.1 60 rokov UVL Košice
 - 13.1.2 Filatelistická výstava Košice 2009

14. Termín podania prihlášok

Vyplnené a podpísané prihlášky podľa predtlaču treba zaslať do 1.7.2009

15. Adresa organizačného výboru

Univerzita veterinárskeho lekárstva
Organizačný výbor filatelistickej výstavy
Komenského 73
041 81 Košice

16. Potvrdenie o prijatí exponátu

Potvrdenie o prijatí exponátu održia vystavovatelia do 1.8.2009

17. Zaslanie exponátov

Najneskôr 10.9.2009 na adresu organizačného výboru.

*Prof. MVDr. Imrich Maraček, DrSc.,
predseda organizačného výboru výstavy*

Za MVDr. Vlastimilom LACIAKOM, CSc.

Náhle a neočakávane prišla chvíľa, ktorá skončila životnú púť nášho kolegu, priateľa a vysokoškolského učiteľa MVDr. Vlastimila Laciaka, CSc. I keď ťažká choroba ho pred časom vytrhla z našich radov, predseda sme dúfali, že sa k nám vráti.

Dňa 9.4.2009 dotĺklo jeho srdce a ukončilo jeho plodnú a pestrú životnú cestu.

MVDr. Vlastimil Laciak sa narodil 16.5.1950 v Nižnej Slanej, v učiteľskej rodine. Po ukončení stredoškolského štúdia bol prijatý na Vysokú školu veterinársku v Košiciach. Po jej absolvovaní rok pracoval v praxi, ale viac

ho lákalo učiteľské povolanie a možnosť odovzdávať vedomosti svojim študentom, a tak sa v roku 1976 stáva odborným asistentom Katedry porovnávacej fyziológie, a po štyroch rokoch na vlastnú žiadosť prechádza na Katedru parazitológie, chorôb rýb, včiel a zveri, kde pracoval doteraz.

Ako vysokoškolský učiteľ pôsobil na našej Alma mater 33 rokov. Bol výborným učiteľom, svojich žiakov zaujal originálnym prístupom a študenti ho mali veľmi radi. Bol spoluautorom viacerých skrípt a učebníc.

Postupne sa profiloval aj jeho vedecký rast. Svoju odbornú kvalifi-

káciu si zvyšuje obhájením kandidátskej práce v roku 1988. Bol riešiteľom viacerých výskumných úloh a svoje poznatky a vedomosti uvádzal do praxe. Jeho publikačná činnosť zahŕňa viac ako 75 vedeckých a odborných publikácií.

Vo voľnom čase veľmi rád chodieval do svojej záhrady, na vinicu, ktorú mal v nádhernom prostredí pod Soroškou. Jeho láska k profesii sa snúbila s veľkou láskou k prírode a k zvieratám.

Česť jeho pamiatke!

Prof. MVDr. Valéria Letková, PhD.

Za MVDr. Dušanom KUČOM

Dňa 6. marca 2009 sa rodina a početná bratislavská veterinárna pospolitosť rozlúčila so vzorným manželom a otcom, vynikajúcim odborníkom, priateľom a kolegom MVDr. Dušan Kučom. Dotĺklo jeho šľachtetné srdce po krátkej, ale zákernej chorobe vo veku 58 rokov. Ešte nedávno, tak ako stále, rozdával okolo seba dobrú náladu, optimizmus, často rozprával o svojej veľkej záľube – filatelii, kde dosiahol veľa domácich i zahraničných ocenení. Plánoval dostavbu chalupy

na svojom rodnom Liptove, ktorý tak veľmi miloval, kde sa rád vracal a kde plánoval aj svoj dôchodcovský život. Celú svoju odbornú činnosť, od skončenia štúdia veterinárnej medicíny v Košiciach v roku 1976, zasvätil hygieny potravín v hlavnom meste SR – Bratislave. Dlhé roky bol členom vedenia Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy Bratislava – mesto. Svoju prácu mal veľmi rád a ťažko prežíval a znášal prípadné neúspechy a nepochopenia vecí, ktoré presadzoval a vy-

žadoval s cieľom chrániť zdravie ľudí. Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe, ale i celému veterinárnemu stavu navždy odišiel kolega, oddaný svojej práci, ktorý vedel stále poradiť a postaviť sa za dobrú vec. Pre svoje poslanie veterinárneho lekára odviezol veľmi poctivú prácu a vo svojej dôslednosti, precíznosti, kolegialite a odbornosti zostane po ňom dlho prázdne miesto.

Česť jeho pamiatke.

M. Mašlej, J. Blecha

Z našich radov odišli

MVDr. VOŽÁRIK Jozef, zomrel 3. marca 2009 vo veku nedožitých 78 rokov.